

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 18 квітня 2022 року № 651 «Про затвердження Порядку проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин»

I. Визначення проблеми

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання – встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я.

Причини виникнення проблеми

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги» від 14 листопада 2017 року № 2205-VIII внесено зміни до статті 9 Закону України «Про психіатричну допомогу», якими частину першу після слів «психічного розладу» було доповнено словами «у тому числі спричиненого вживанням психоактивних речовин», у частині другій перше речення доповнено словами «у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин, або позачерговим (у процесі діяльності) у випадку виникнення психічного розладу в проміжок часу між оглядами», у другому реченні слова «попередніх і періодичних психіатричних оглядів» замінено словами «попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин», частину третю після слів «психічного розладу» доповнено словами «у тому числі спричиненого вживанням психоактивних речовин». Проте, з 2017 року підзаконні нормативно-правові акти не приведено у відповідність з цими змінами.

Підтвердження важливості проблеми.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 листопада 1997 року № 339 «Про вдосконалення системи профілактичних протиалкогольних та протинаркотичних заходів та обов'язкових профілактичних наркологічних оглядів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 грудня 1997 року за № 586/2390, затверджено Інструкцію про профілактичний наркологічний огляд та його обов'язкові обсяги.

При цьому жоден законодавчий акт не передбачає проходження такого профілактичного наркологічного огляду.

В той же час, Законом України «Про психіатричну допомогу» передбачено, що Порядок проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, який станом на сьогодні відсутній.

З огляду на викладене, Міністерством охорони здоров'я України розроблено наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18 квітня 2022 року № 651 «Про затвердження Порядку проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин» (далі – наказ).

З форми звітності № 20 «Звіт юридичної особи незалежно від її організаційно-правової форми та фізичної особи - підприємця, які провадять господарську діяльність із медичної практики, за 20__ рік», що затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.07.2007 року № 378, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2007 року за № 1009/14276, відомо, що щорічно 1556 суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта, проводить в середньому 3,2 млн оглядів.

У разі прийняття акта спроститься процедура встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, так як скасовуються зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду. Це призведе до зменшення кількості форм облікової документації на 50 %.

Основні групи (підгрупи), на які проблема чинить вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	
Громадяни	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі, суб'єкти малого підприємництва		+

Регуляторні акти, які б могли розв'язати вказану проблему, відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Метою акта є врегулювання процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я.

Шляхом досягнення мети є затвердження порядку проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин.

Для суб'єктів господарювання нова процедура скасовує необхідність купувати спеціальні бланки довідок, що вироблені типографським друком. Зазначене суттєво зменшить витрати суб'єктів господарювання, оскільки актом передбачено можливість самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів.

Для громадян для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) скасовуються зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Відсутність регулювання.	Відсутність регулювання створює зайвий фінансовий тягар для суб'єктів господарювання (необхідність купувати спеціальні бланки довідок, що вироблені типографським друком). Існують зайві перешкоди для громадян для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.
Альтернатива 2. Прийняття проекту акта	Скасовує необхідність купувати спеціальні бланки довідок, що вироблені типографським друком. Суттєво зменшить витрати суб'єктів господарювання, оскільки актом передбачена можливість самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів. Скасовуються зайві перешкоди для громадян для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Відсутність регулювання.	Вигоди відсутні. Неприйняття проекту наказу призведе до подальшого невиконання Закону України «Про психіатричну допомогу» та не дасть змогу регламентувати встановлення придатності особи до	Витрати відсутні. Не прийняття акта унеможливить в умовах воєнного стану оперативно встановити придатність особи отримати право придбати, зберігати, носити,

	<p>виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я.</p> <p>Відсутність можливості безперешкодно та оперативного в умовах воєнного стану отримати право придбати, зберігати, носити, перевозити і використовувати зброю, спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони, боєприпаси, вибухові речовини і матеріали.</p>	<p>перевозити і використовувати зброю, спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони, боєприпаси, вибухові речовини і матеріали, оскільки ставить в залежність від наявності достатньої кількості надрукованих спеціальних бланків довідок</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття проекту акта</p>	<p>Від реалізації наказу очікується спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я та скасування надмірних, не передбачених законодавством обмежувальних процедур, пов'язаних з виконанням окремих видів діяльності (проведення профілактичних наркологічних оглядів). Також спрощується видача довідок про можливість виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих (впроваджується можливість самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів).</p> <p>Це сприятиме обороноздатності держави, оскільки дозволить безперешкодно та оперативного в умовах воєнного стану</p>	<p>Реалізація положень наказу не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України. Розроблення, погодження та прийняття проекту нормативно-правового акта здійснюють посадові особи відповідних центральних органів виконавчої влади в межах своєї компетенції.</p>

	встановити придатність особи до придбання, зберігання, носіння, перевезення і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Відсутність регулювання.	Вигоди відсутні. Для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) продовжують діяти зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.	Фінансові витрати збільшені за рахунок необхідності оплачувати проходження наркологічного огляду, який не передбачений законодавством.
Альтернатива 2. Прийняття проекту акта	Спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, що призведе до усунення перешкод в реалізації конституційного права на працю. Для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) скасовуються зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.	Витрати, зменшені за рахунок скасування надмірних, не передбачених законодавством обмежувальних процедур у виді наркологічного огляду.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Назва показника	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів	-	1556	-	-	1556

господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць станом на 01.01.2022					
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	100	-	-	100

Інформація отримана з форми звітності № 10 «Звіт щодо надання психіатричної допомоги населенню за 20__ рік» (річна), що затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 30 листопада 2017 року № 1504, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 квітня 2018 року за № 426/31878.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Відсутність регулювання.	Відсутні. Не прийняття регуляторного акта продовжить необхідність купувати спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком. Крім того, на 50 % збільшується час необхідний для заповнення форм облікової документації.	Робочий час для заповнення більшої кількості форм первинної облікової документації, яка заповнюється суб'єктом господарювання збільшено на 50 %. Витрати збільшено для необхідності купувати спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком
Альтернатива 2. Прийняття проекту акта	Буде встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання відповідних послуг. Нова процедура скасовує необхідність купувати спеціальні бланки довідок, що вироблені типографським друком. Зазначене суттєво зменшить витрати суб'єктів господарювання, оскільки актом передбачено можливість	Ознайомлення з вимогами Наказу - 0,5 год. Прогнозні витрати на 1-го с/г складатимуть – 3910 грн. Для всіх с/г витрати у перший рік регулювання складатимуть – 6083960 грн.

	самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів. Зменшується на 50 % кількість форм облікової документації.	
--	--	--

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	0
Альтернатива 2	6083960 грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1 – цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).	Норми Закону України «Про психіатричну допомогу» не будуть виконані, громадяни необґрунтовано несуть витрати.
Альтернатива 2	3 – цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою.	Встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я відповідає Закону України «Про психіатричну допомогу». Громадяни не несуть необґрунтованих витрат. Суб'єкти господарювання витрачають на 50 % менше часу для оформлення форм облікової документації.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2	<p>Держава: Від реалізації наказу очікується спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я та скасування надмірних, не передбачених законодавством обмежувальних процедур, пов'язаних з виконанням окремих видів діяльності (проведення профілактичних наркологічних оглядів). Також спрощується видача довідок про можливість виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або</p>	<p>Держава: Реалізація положень наказу не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України. Розроблення, погодження та прийняття проекту нормативно-правового акта здійснюють посадові особи відповідних центральних органів виконавчої влади в межах своєї компетенції.</p> <p>Громадяни: Витрати, зменшені за рахунок скасування надмірних, не передбачених законодавством обмежувальних процедур у виді наркологічного огляду.</p> <p>Суб'єкти господарювання: ознайомлення з вимогами Наказу - 0,5 год.</p> <p>Прогнозні витрати на 1-го с/г</p>	<p>Будуть встановлені необхідні організаційні та правові засади встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, при цьому витрати громадян будуть зменшені, суб'єкти господарювання на 50 % менше часу витратять на оформлення форм облікової документації.</p>

	<p>оточуючих (впроваджується можливість самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів). Це сприятиме обороноздатності держави, оскільки дозволить безперешкодно та оперативно в умовах воєнного стану встановити придатність особи до придбання, зберігання, носіння, перевезення і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів</p> <p>Громадяни Спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, що призведе до усунування перешкод</p>	<p>складатимуть – 3910 грн. Для всіх с/г витрати у перший рік регулювання складатимуть – 6083960 грн.</p>	
--	---	---	--

	<p>в реалізації конституційного права на працю. Для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) скасовуються зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Буде встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання відповідних послуг. Нова процедура скасовує необхідність купувати спеціальні бланки довідок, що вироблені типографським друком. Зазначене суттєво зменшить витрати суб'єктів господарювання, оскільки актом передбачено можливість самостійного друку цих довідок за допомогою технічних засобів. Зменшується на 50</p>		
--	--	--	--

	% кількість форм облікової документації.		
Альтернатива 1	<p>Держава: Вигоди відсутні. Неприйняття проекту наказу призведе до подальшого невиконання Закону України «Про психіатричну допомогу» та не дасть змогу регламентувати встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я. Відсутність можливості безперешкодно та оперативно в умовах воєнного стану отримати право придбати, зберігати, носити, перевозити і використовувати зброю, спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони, боєприпаси, вибухові речовини і матеріали.</p>	<p>Держава: відсутні Не прийняття акта унеможливить в умовах воєнного стану оперативно встановити придатність особи отримати право придбати, зберігати, носити, перевозити і використовувати зброю, спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони, боєприпаси, вибухові речовини і матеріали, оскільки ставить в залежність від наявності достатньої кількості надрукованих спеціальних бланків довідок Громадяни: Фінансові витрати збільшені за рахунок необхідності оплачувати проходження наркологічного огляду, який не передбачений законодавством.</p>	<p>Неприйняття наказу призведе до подальшого невиконання норм Закону України «Про психіатричну допомогу», ускладнить для громадян реалізацію права на працю, при цьому їх витрати будуть необґрунтовано збільшені через необхідність оплачувати проходження наркологічного огляду, який не передбачений законодавством. Суб'єкти господарювання витрачають на 50 % більше часу для оформлення документів. Витрати збільшено за рахунок необхідності купувати спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком.</p>

	<p>Громадяни: Вигоди відсутні. Для допуску до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) продовжують діяти зайві перешкоди у вигляді додаткового не передбаченого законодавством наркологічного огляду.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Відсутні. Не прийняття регуляторного акта продовжить необхідність купувати спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком. Крім того, на 50 % збільшується час необхідний для заповнення форм облікової документації.</p>	<p>Суб'єкти господарювання: Робочий час для заповнення більшої кількості форм первинної облікової документації, яка заповнюється суб'єктом господарювання збільшено на 50 %. Витрати збільшено для необхідності купувати спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком</p>	
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Порушує Закон України «Про психіатричну допомогу». Закріплює надмірний фінансовий тягар на громадян	Негативно впливає на позиції України у міжнародних рейтингах щодо виконання взятих на себе зобов'язань

	України. Збільшує робочий час суб'єктів господарювання на 50 %, вимагає додаткових коштів на придбання спеціальних бланків довідок, що вироблені типографським друком.	щодо сприяти зайнятості населення.
Альтернатива 2	Спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, що призведе до усування перешкод в реалізації конституційного права на працю	Позитивно впливає на позиції України у міжнародних рейтингах щодо виконання взятих на себе зобов'язань щодо сприяти зайнятості населення.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про проведення попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин» та фактична реалізація його положень.

Реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття нормативно-правового акта, яким буде забезпечено:

спрощення процедури встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я;

усування перешкод в реалізації конституційного права на працю та забезпечити виконання Закону України «Про психіатричну допомогу».

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта – здійснити такі організаційні заходи, як забезпечення інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом оприлюднення його в засобах масової інформації, мережі Інтернет.

Суб'єктам господарювання (надавачам послуг психіатричної допомоги) необхідно:

здійснити заходи щодо закупівлі лабораторного обладнання, що дозволяє здійснити дослідження на наявність чи відсутність опіоїдів, канабіоїдів, седативних чи снодійних засобів, кокаїну, галюциногенів, психостимуляторів.

заходи щодо оформлення затверджених форм облікової документації (роздрукувати за допомогою технічних засобів).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Обов'язкові витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування не передбачено.

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для суб'єктів середнього підприємництва за формою, згідно з Додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на які проблема справляє вплив – 0 %, тому розрахунок витрат для цих суб'єктів господарювання (М-Тест) не здійснювався.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта – постійний, з метою встановлення прогнозованості нормативно-правового регулювання та сталості закріплення норм у сфері охорони психічного здоров'я.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – надходження не передбачаються.

2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 1556.

3. Рівень поінформованості суб'єктів із основними положеннями проєкту регуляторного акта – середній, оскільки наказ розміщений на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua>).

Після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у засобах масової інформації та розміщений на Урядовому порталі.

4. Розмір коштів, які витрачаються суб'єктами господарювання – для одного – 3910 грн, для всіх – 6083960 грн. До цієї суми входить середньо ринкова вартість комплекту реактивів для лабораторних досліджень.

5. Загальний розмір часу, який витрачається суб'єктами господарювання для ознайомлення з вимогами регулювання (30 хвилин) + час на заповнення всіх форм та виконання інструкції (30 хвилин).

Показники, за якими буде здійснюватися відстеження результативності:

Кількість суб'єктів господарювання, які проводять попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин, осіб, які виконують окремі види діяльності

(робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих.

Кількість проведених попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин, осіб, які виконують окремі види діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих..

Кількість осіб, які звернулись до суб'єктів господарювання для проходження попередніх, періодичних та позачергових психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин, осіб, які виконують окремі види діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих.

Кількість скарг/звернень суб'єктів господарювання, пов'язаних із дією регуляторного акта.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься Міністерством охорони здоров'я України відповідно до Методики відстеження результативності регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта».

Базове відстеження цього регуляторного акта буде здійснюватися через один рік після набрання чинності даним регуляторним актом.

Повторне відстеження буде проводитись через два роки з дня набрання зазначеного акта шляхом аналізу статистичних даних порівняно з базовим відстеженням.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Базове, повторне та періодичне відстеження здійснюватиметься на основі показників і даних, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Цільові групи, які будуть залучатись для проведення відстеження (суб'єкти господарювання).

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2022 року